

L6-11 · Đáp án và hướng dẫn tự kiểm

Năm bài do Cùng Học Toán tự biên soạn cho học sinh lớp 6. Chọn bài theo tiền đề, không phải lịch năm ngày bắt buộc.

Tự thử trước khi mở đáp án. Ghi riêng phần đã gọi hoặc làm mẫu; chia nhỏ khi cần. Hoạt động có đồ dùng phải được thực hiện thật mới ghi kết quả.

Chuẩn bị, cách học và lưu ý chung cho năm bài

Chuẩn bị: Giấy nháp và bút.

Cách tổ chức: Đọc đủ dữ kiện và điều kiện của phép tính; nói rõ điều cần tìm trước khi làm.

Cách tổ chức: Giữ bài làm đầu, tự kiểm bằng định nghĩa, đơn vị hoặc phép tính ngược phù hợp rồi mới mở đáp án.

Lưu ý: Chấp nhận cách giải khác nếu lập luận, điều kiện và đơn vị đúng. Với câu tự chọn, kiểm chính dữ kiện học sinh đã chọn.

Lưu ý: Nếu sai, chỉ rõ bước và lý do cần sửa; ghi phần đã nhận hướng dẫn. Không dùng tốc độ hoặc số trang đã làm để xác nhận hiểu toán.

Bài 1. Cộng hai số nguyên cùng dấu

Mục tiêu: Cộng hai số nguyên cùng dấu.

Ví dụ đã giải: Cộng hai số nguyên âm: cộng độ lớn rồi giữ dấu âm. Ví dụ $(-5) + (-3) = -8$. Cộng hai số nguyên dương làm như số tự nhiên.

1. Tính $(-7) + (-4)$.

Đáp án / ghi nhận: -11.

2. Tính $18 + 25$ và $(-18) + (-25)$.

Đáp án / ghi nhận: Lần lượt 43 và -43.

3. Tính $(-12) + (-8) + (-5)$.

Đáp án / ghi nhận: -25; có thể nhóm $(-12) + (-8) = -20$ rồi cộng -5.

4. Bạn ghi $(-6) + (-9) = 15$ vì đã cộng 6 với 9. Cần sửa gì?

Đáp án / ghi nhận: Kết quả -15. Sau khi cộng độ lớn $6 + 9 = 15$, phải giữ dấu âm vì cả hai số hạng đều âm.

Bài 2. Cộng hai số nguyên khác dấu

Mục tiêu: Cộng hai số nguyên khác dấu.

Ví dụ đã giải: Cộng hai số nguyên khác dấu: so hai độ lớn, lấy độ lớn hơn trừ độ lớn nhỏ hơn, rồi giữ dấu của số có độ lớn hơn. Ví dụ $(-9) + 4 = -5$; $(-4) + 9 = 5$.

1. Tính $(-13) + 8$.

Đáp án / ghi nhận: -5 .

2. Tính $17 + (-6)$.

Đáp án / ghi nhận: 11 .

3. Tính $(-25) + 25$ và $0 + (-7)$.

Đáp án / ghi nhận: 0 và -7 .

4. Bạn ghi $(-8) + 3 = -11$. Dùng chiều thay đổi khi cộng số dương để sửa.

Đáp án / ghi nhận: Phải là -5 . Cộng 3 nghĩa là đi ba đơn vị sang phải từ -8 , không đi tiếp sang trái đến -11 .

Bài 3. Trừ số nguyên bằng cách cộng số đối

Mục tiêu: Trừ số nguyên bằng cách cộng số đối.

Ví dụ đã giải: Trừ một số nguyên là cộng với số đối của nó: $a - b = a + (-b)$. Ví dụ $4 - (-6) = 4 + 6 = 10$; $(-4) - 6 = (-4) + (-6) = -10$.

1. Tính $7 - 12$ bằng cách cộng số đối.

Đáp án / ghi nhận: $7 + (-12) = -5$.

2. Tính $(-9) - (-4)$.

Đáp án / ghi nhận: $(-9) + 4 = -5$.

3. Tính $0 - (-15)$.

Đáp án / ghi nhận: $0 + 15 = 15$.

4. Bạn ghi $6 - (-2) = 4$. Nêu số cần đổi sang số đối rồi sửa.

Đáp án / ghi nhận: Phải đổi số trừ -2 sang số đối 2 : $6 + 2 = 8$. Không thay -2 thành 2 mà vẫn giữ dấu trừ.

Bài 4. Tính tổng nhiều số nguyên và tự kiểm

Mục tiêu: Tính tổng nhiều số nguyên và tự kiểm.

Ví dụ đã giải: Khi tính tổng nhiều số nguyên, có thể ghép các cặp đối nhau: $(-18) + 7 + 18 + (-2) = 0 + 7 - 2 = 5$. Phải giữ cả dấu và đủ số hạng.

1. Tính $(-23) + 14 + 23 + (-4)$.

Đáp án / ghi nhận: 10; ghép -23 và 23 được 0, rồi $14 - 4 = 10$.

2. Tính $35 + (-18) + (-12) + 5$.

Đáp án / ghi nhận: 10; có thể nhóm $35 + 5 = 40$ và $-18 - 12 = -30$.

3. Tìm x biết $x + (-7) = 12$; thay vào kiểm.

Đáp án / ghi nhận: $x = 19$; kiểm $19 + (-7) = 12$.

4. Bạn tính $(-5) + 8 + (-3)$ bằng 0 sau khi ghép -5 với 5, nhưng đề không có số 5. Hãy kiểm kết quả bằng các số hạng thực.

Đáp án / ghi nhận: Kết quả vẫn là 0, nhưng bước ghép với 5 không có trong đề cần giải thích bằng cách tách $8 = 5 + 3$. Hoặc tính $-5 + 8 = 3$ rồi $3 + (-3) = 0$.

Bài 5. Dùng cộng trừ số nguyên trong chuyện thực tế

Mục tiêu: Dùng cộng trừ số nguyên trong chuyện thực tế.

Ví dụ đã giải: Nhiệt độ từ -4°C tăng 7°C thành $-4 + 7 = 3^{\circ}\text{C}$. Cần phân biệt nhiệt độ ban đầu, mức thay đổi và nhiệt độ cuối.

1. Buổi sáng -3°C , sau đó tăng 8°C . Nhiệt độ sau là bao nhiêu?

Đáp án / ghi nhận: $-3 + 8 = 5^{\circ}\text{C}$.

2. Nhiệt độ 6°C giảm 11°C . Ghi nhiệt độ mới.

Đáp án / ghi nhận: $6 - 11 = -5^{\circ}\text{C}$.

3. Tài khoản giả định có 20 nghìn đồng, chi 35 nghìn đồng và hệ thống cho phép ghi số dư âm. Số dư sau là bao nhiêu nghìn đồng?

Đáp án / ghi nhận: $20 - 35 = -15$ nghìn đồng; theo mô hình này tài khoản thiếu 15 nghìn đồng.

4. Thang máy ở tầng -2 , đi lên 5 tầng, quy ước tầng trệt là 0 và các tầng đánh số liên tiếp. Một bạn kết luận tầng -7 . Sửa theo hướng đi.

Đáp án / ghi nhận: Đi lên là cộng 5: $-2 + 5 = 3$. Thang máy đến tầng 3, không phải -7 .